

Pisittotigingitavut kingungagut, pannaigutigillugit sivunitsavut

Nunatsiavut kavamanga (NG) avittusimajuni kavamaujuk Newfoundland ammalu Labradorimi. Unuttunik pivitsakajut kamagiakallutillu asingititut kavamattut sullo pannaigutikallutik pivalliagutaugunnatunik, paitsinimmik ammalu piulimatsigasuallutik Inuit piusitukanginnik ammalu âkkigiagasuallugit inogusiujuut kiggatullugit ikajuttaugutilivut.

Inuvugut. InuKutigijavut iniKaKattasimajut nunatsualimâmi ununnisani 5,000 jârini –Russiamit kitâni Alaska-mut, ikâllugu Canada sadjugianganut Greenland. Kinguvâgijavugut Thule, pinasuattet aisimaKattalutik Labradorimut pittaKattasimat apvinik asinginillu omajunik. Imamiutavugut, atuniKatsialuta avatigijat-tinik. Ilangavugut napvâsimajuit Canada-mik.

Kaujijajullagilaungituk Labradorip Inungita inogusigijangit tikillugunut 1760s. Sivulligisimajavut nunaKaluatsimajuit taggâmi ammalu namutuinnak aisimaKattalutik pivianatunginnik nunami imânilu. Tausinttivatsuani jârini, Kaujimalautsimangilagut Europpimiut piusinginnik. Atulitlugit 16th century, takugiusimavugut Basque apvini-attinik ammalu, siagugiangulimmat, nunalet unutsililautsimajut.

1760s, Moraviamiut missiunginit sivullipaudlutik Europpimiungulautsimajut nunaKal-lutik Hamilton Inlet, inogusigijavut asianguvallianialittilugu. Nukatannigijavut namu-tuinnak asiangudluni. KannimasiKalilauttut ununnigijavut. Asianguvallianingani, Inuit inogusingit kataumilluni, ammalu ilingaluallilutik Newfoundland ammalu Labrador.

TautsiKatiginnik 1920s atulitlugit inogusiujuunik ammalu pivalliagutaugunnatunik uKumaitsauteKatitsilaukKut. Hudson's Bay Company ammalu, siagugiangullimat, Commission of Canada, aulatsililaukKut Moraviamiut niuvipvinginnik. IlauliaKitillugu, Moraviamiut katimavinga, Grenfell Mission ammalu prâvinsiup kavamanga ikajugun-naililautsimajut nunaujonnik Hebron, OkKak ammalu Nutâk. Nunalet nottitaullutik, nottitausimannik ullumimut ippiniagutaujuk.

Nutâmik Pigianningijangit Labradorimi Inuit

1970-ni, pigiasilaujuvuk piusiujuuk Labradorimi Inunnut. Timingutidlugu Labradorimi Inuit katutjiKatigeninga (LIA) pigiasidlutik nunamik satusaigamik kavamangani Can- adami. Unuttuni jârini, suliaKappâlaukKugut piusiumitigasualdlugu ilikKusivut, inosi- vut ammalu inogusivut, pikKujatsasuavullu, kavamatigut ammalu inuit pivitsanginnik. PigiasilaukKugut akuni akKutimi sakKititsigasualdluta namminik kavamaKagiamik.

kiggatuttet Newfoundland Labradorimilu Illusuangani katimajitsuanginni kajusititsi- lauttut prâvinsimi maligatsamik December 6, 2004-mi atuttaugunnaKujidlutik Labra- dorimi Inuit Nunamik Satusaijet AngiKatigegutingata PikKujanganik. Angittauniad- luni Atânimut taitsumanitsainak.

AngiKatigegutik kajusittitauluttuk angittaugami kavamamut ammalu angit- taudluni Atanimut June 23, 2005-mi Canadaup Atanigusinganut. Noval- lianialidluta kavamavut taitsumanitsainak atuttaugiasidluni Decemberami taitsumani jârini, atuinaguttinialidluta sivullipâmmagimmik Nunatsiavut angnigusunninginnik, pigiasilaujujut ukiatsâmi. Sivullipâk angnigijausima- jut Nunatsiavut katimajitsuangit saimmatitaulaukKut October 17, 2006-mi.

Taitsumanitsuaminit ullumimunut nutâk kavamak, nutaungituk unik- kausinga Labradorimi Inuit pitsatunilet takunnataugusingani angijumik asianguninganik. PisittotiKangilagut piusivinittinik. Ammalu ullumi, anginitsamik, kamalualikKugut sivunitsatinnik.

KINAKKOVAT INUIT?

Inuit nunalituKavut Canada ukiuttatungani. Inuit nunaKaluakKut Nuna- vut, Northwest Territories ammalu tâggani Labrador amma Quebec. UKausik "Inuit" tukiKavuk "InutuKait" Inuktitut ammalu uKausik Inuit iminik Inuit uKausigijanga. Atulluni "Inuit" asiangugunnangillak. UKausik "Eskimo" ilin- galauttuk Inunut taigataullutik Europpimiunut, ullumi atuttaugunnaituk.

PIGIASIUTET: UKausittait ilingajut NunalituKannut Canadami, Allait ammalu North- ern Affairs Canada, September 2004.

